

AMIGOE DI CURACAO

WEEKBLAD VOOR DE CURACAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curacao, Bonaire,
en Aruba per drie maanden fl. 2,— met
voornitbelating.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels
fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD

OP CURAÇAO,

PLEIN VAN PIETERMAAL, N° 129.

De Agentuur

ten huize van de Heeren

JAN ELLIS, Curacao, — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, Aruba, — Playa.
JOSE A. ROSA HERRERA, Bonaire, — Playa.

CALENDARIO.

November.

14 DOMINGO XXII desp. di Pentec.
15 LUNA Sta. Gertrudis, v.
16 MARTES S. Martin, papa i m.
17 RAZON S. Gregorio Taumaturgo, oh.
18 HUERES Dedic. di Basilica di Apostelnan.
19 VIERNES Sta. Elizabeth reina.
20 SABIA S. Felix de Valois, c.

STAND DER MAAN.

L. K. 18 Nov. 6 ure 9 m. P. M.

Opkomst der Zon:

20 Nov. 6 ure 15 min.

Ondergang der Zon:

20 Nov. 5 ure 45 min.

SCHEEPSTIJDINGEN.

vertrek van hier:

16 Nov. Maracaibo naar Maracaibo
24 „ Valencia „ New-York
30 „ Duitsche St. „ Hamburg.

SCHEEPSTIJDINGEN.

aankomst alhier:

14 Nov. Harrison van Liverpool.
20 Nov. Deutsche St. „ Hamburg.
24 „ Philadelphia „ New-York.

Herstel van de Nederlandsche legatie bij het Vaticaan.

In het dagblad de Tijd van 9 October II. worden over het hoogst-belangrijke punt van Nederlands verhouding tot het Vaticaan de volgende beschouwingen ten beste gegeven.

„Verscheidene liberale bladen (het Handelsblad, Dagblad voor Nederl., Nieuwe Rotterd., Ct. enz.) bevatten heden de mededeeling, dat, volgens den *Moniteur de Rome*, de Nederlandsche legatie bij het Vaticaan eerlang zal hersteld worden. Hoogstwaarschijnlijk heeft geen enkele der redactiën van deze bladen het artikel zelf van den *Moniteur de Rome*, waarin over deze zaak gesproken wordt, onder de oogen gehad, en hebben allen het bericht ontleend aan een onjuist telegram van de eene of andere buitenlandse courrant. Dit vermoeden wordt versterkt door de omstandigheid, dat het nummer van den *Moniteur de Rome*, waarin het bedoelde artikel voorkomt, eerst heden-ochtend door ons werd ontvangen. En wat zegt nu het verdienstelijke katholieke orgaan? Volstrekt niet, dat tot herstel van het Nederlandsche gezantschap reeds werd besloten — alleen van de Regeering zou, volgens de Nederlandsche Grondwet, dergelijk besluit kunnen uitgaan — maar niet anders dan dat, volgens mededeelingen uit 's-Hage ontvangen, door leden van de Rechterzijde der Kamer dit jaar bij de behandeling der Staatsbegroting op dergelijk herstel zou worden aangedrongen. De juistheid dezer laatste mededeeling wenschen wij voorloopig in het midden te laten. Geheel overbodig voorts kan het geacht worden hier uitvoerig in herinnering te brengen, hoe bij herhaalde gelegenheden, o. a. in de bijeenkomst van Katholieken, die in 1883 te 's-Bosch gehouden en door de meerderheid der katholieke Kamerleden bijgewoond werd, beslist en duidelijk de eenparige wensch is uitgesproken, dat op het ongelukkige besluit van 1871 mocht worden teruggekomen.

„De vraag, of Nederland al dan niet op officiële wijze behoort vertegenwoordigd te zijn bij het Vaticaan, dit

wil zeggen bij een Gouvernement, hetwelk ook door zijn bitterste vijanden niet slechts voor de grootste geestelijke, maar ook voor de grootste politieke macht der wereld wordt gehouden, achten wij nog steeds door het aannemen van het amendement-Dumbar geenszins uitgewezen. De redenen, die er o. i. bepaaldelijk in dezen tijd krachtig vóór pleiten, om de gestelde vraag in bevestigenden zin te beantwoorden, zullen door ons te zijner tijde ontvouwd worden. — Voor heden bepalen wij er ons toe, te constateeren dat de mededeeling van den *Moniteur de Rome* door de verschillende liberale bladen in Nederland onjuist is weergegeven.”

PODER TEMPORAL DI PAPA.

II.

Manera nos a caba di bisa, Papa di Roma — ó legítimo sucesor di San Pedro den gobiernoe di Cristoe su Iglesia — tabatin semper dos sorto ó clase di poder: spiritual i temporal.

Den nos articulo anterior nos a pone na clá, koe Cabez di Iglesia, koe ta sucesor di Cabez di Apostelnan, tin toer autoridad pa goberna Obispo, Sacerdote i otro cristiannan den lo kó ta pertenece na doctrina, usoe di sacramentonan i régimen di almanan; está: Papa di Roma tin poder spiritual supremo den Iglesia di Cristoe.

Awor nos ta coeminsa trata riba e otro sorto di poder, koe Papa tabatin semper, i es aki ta: PODER TEMPORAL. Den nos tempoe hende ta corda uné riba stad Roma i algun teranan rond di dié, oranan tende papia di poder temporal di Papa; ma ta masja simpel, i casi bobo nos lo tabata, si nos por a kiera bisa, koe semper stad di Roma tabata propiedad di Papa. No! Solamente nos ta bai proba koe den toer e diez-ocho siglonan koe Iglesia di Cristoe tin su Cabez ó Papa, es-aki tabatin també su propiedad di cos i placa, koe a crece despues naturalmente i di un manera legítimo. E poder temporal — toer hende ta comprende, com e ta diferencía di poder spiritual — a existi semper bao di varios number, como nos lo mira despues; tambe lo nos tin ocasion di responde riba algun dificultad koe tin den opinia di hopi adversarionan: pasobra nan ta bisa, koe Papa no tin derecho di posede e poder temporalnan

menos ainda un poder asina, manera é tabatin té diez-seis anja pasá.

Historia di promé tempoe di Iglesia ta conta nos, koe Hesus a pasa den su tera (Hudéa) toer caminda huntóe coe su Apostelnan. Es-akinan tabata mas parti piscador pover, i nos dibino Salvador, manera El a bisa un dia, no tabata posede ni un piedra pa pone su cabez arriba. Di kiko anto nan tabata biba? Di limosna i otro judanza, koe creyentenan a ofrece nan. Nos sabi tambe, koe Hesus a encarga un di Apostelnan (Hudas, e traidor) coe wardamentoe i partimentoe di toer e caridadnan. Asina Salvador di mundoe kier a vence i comberti mundoe su orguljo i gustoe pa cos i placa coe simplicidad i pobreza di promer Apostelnan!

Despues koe Hesus a subi na cielo i larga goebiernoe di su Iglesia na San Pedro i otro Apostelnan, a sigi sosode meescos: promer cristiannan, penetrar intimamente di spiritu di Evangelio, tabata aspira i suspira únicamente na cosnan di cielo, menospreciando lo kó nan tabata posede na grandeza i rikeza. Hopi den nan a pone toer nan propiedad na pia di Apostelnan, koe tabata haci uso di esai pa mantene fiellan i socorre poberman. Ata principio di poder temporal di Papanan di Roma; i mas clá ainda esaki lo bira pa nos, si nos ta companja San Pedro riba su biaha na Roma, i mira com aja a nace foi mees semilja di caridad cristiana i respeto di Cristiannan pa Vicario di Cristoe e poder temporal di Papanan.

Na anja 42 despues di nacementoe di Cristoe, segundo anja di gobiernoe di Emperador Claudio, Apostel San Pedro, koe Redentor Dibino a pone como Cabez di e Iglesia, contra cual ni portanan di fierno lo tin poder, a jega na Capital di casi henter mundoe: na Roma. Ta bon, koe nos lezadornan haja un idea di kiko Roma tabata na tempoe di Cristoe, i com religion Cristiana mester a bringa den toer partinan di Reino Romano contra paganismo. Imperio Romano tabata formar e tempoe-aja di Galia, Spanja, Italia, Grecia, Asia-Menor, Asia té na rioe Eufraates, Egipto i parti Noord di Africa. Toer poder di mundoe tabata concentrar den ciudad di Roma; su ciudadanonan tabata manera rey di mundoe.

E grandeza-ai i e luho grandi koe tabata companjé tabata traha masjar hopi na perhuicio di estado moral di pueblo. Si, Roma tabata ofrece den e dianan-aja un mezcla repugnante di grandeza i di baheza, di luho i di

miseria moral. Hombenan di inteligencia casi no tabata conoce otro mérito koe canta alabanza na tiranía; artenan tabata exclusivamente pa cultiva corrupcion; ciencianan no tabata corda sino riba medionan pa aumenta gozo di poderosonan.

Asina estado tristoe di Roma tabata na tempoe koe San Pedro a bini ai pa predica doctrina di Evangelio. Manera Louis Veuillot ta bisa: “San Pedro a bin establece humildad den e reino di orguljo, pureza den e centro di sensualidad, libertad Cristian den e fierno di tiranía”. Na principio caba di su predicacion tabatin muchoe hende, koe, iluminar pa spítu di Dios, a acepta i confesa coe fé e doctrina di salvacion. Tantoe ricoe como pover, hende sabir i ignorante, tabata corre na Roma pa tende palabranan di San Pedro, i hopi mil di nan tabata gana e mees ora gracia di comersion na Cristianismo. Unir den un amor puramente Cristian, un hende tabata juda otro, cada un tabata sacrifica coe gustoe i contentamentoe lo kó é tin, pa juda necesidadnan di su roemantan den fé, ma principalmente pa haja medionan necesario pa honra Redentor di mundoe dignamente. Asina a sosode, koe na Roma, mees cos koe den regionnan di Asia, nan a bin tin pocopoco algun capital na servicio di e Iglesia koe a coeminsa. E placa i otro biennan, koe esnan koe tabata confesa number di Senyor a reuni i pone na disposicion di Cabez di Apostelnan, a pasa di San Pedro na esnan koe a sigi den gobiernoe supremo di Iglesia, i e herencia-ai di San Pedro ta origen di e bien temporal di Iglesia, koe, segun disposicionnan di Providencia, meste tabata wardar i aumentar, conforme Iglesia tabata extendé mas i mas aleuw.

E herencia di amor Cristian koe San Pedro a doena na Iglesia di Roma, a aumenta berdaderamente asina tantoe, koe Roma tabatin muchoe mas posesion temporal koe toer otro Iglecianan, i p'esai Iglesia di Roma tabata na estado di ocupa promé lugar tambe den obranan di amor di prógimo, pa bendicion di e partinan koe tabata sufri.

Orá mal tempoe, hamber, ó enfermedad i pester a castiga otro parti ó provincianan di Reino Romano, noq ta mira Papanan di Roma manda abundante auxilio i consuelo. Asina di Santo Soter, Papa di Roma (di anja 168—177) San Dionicio di Grecia a scirbi den un carta den cual nos ta leza é testimonio honroso-aki:

“¡Romanonan!” boso Episcopo (Papa Soter) no a continua solamente beneficencia di nos promer

Papuan, ma el a aumenta e bon obranan i doena mas ricoe caridad na hendenan di otro provincianan; el a ricibi coe benevolencia paternal esnan koe a bisjita di aleuw stad di Roma."

Papa Esteban (253-257) tabata famoso den Siria i Arabia como bienhechor.—Pueblonan di Capadocia a moestra nan gradicidoe na Papan di Roma pa nan judanza i beneficencia té despues di mucho siglonan. I Eusebio (koe a scribi historia di Iglesia i moeri na 340) ta bisa, koe na su tempoe e célebre generosidad i liberalidad di Sumo Pontificenan di Roma a persevera té na su tempoe ainda.

En berdad, ora nos ta leza historia di promer siglonan di Iglesia, ta manera nos ta tende lo kè Pio nono i Leon diez-tros ta haci den nos dlanan. Nan ta ricibi regalo di toer parti di mundoe, ma ta esakinan koe nan ta gasta pa alivia toer hende di cualkiè tera den nan miseria. Poco anja pasar nos Madro Patria, Hoelanda, tempoe koe awa a haci bastante danjo ajá, tabata testigoe di mees beneficencia koe, den promer siglonan, Papanan di Roma a moestra pa henter mundoe. Nan mees ta biba pover. (Pio Nono por egempel no tabata gasta mas koe un florin pa dia pa su mees usoe) ma na abundancia nan ta habri man pa pover i desgraciadonan.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Gouvernements-Besluiten.

Curaçao, den 11n Novbr. 1886.

Bij koninklijk besluit is aan den Heer P. Cheralier Leon, hoofd van eene bijzondere school op Curaçao, vergunning verleend tot het aannemen van het ordeteeken der 4e klasse van het Borstbeeld van den Bevrijder, hem door den President van de Vereenigde Staten van Venezuela geschonken.

Benoemd tot bureau van stemopneming voor de op den 30n. November e. k. te houden verkiezing van drie leden van de Kamer van Koophandel en Nijverheid op dit eiland, de Heer J. H. R. Beaujon, als Voorzitter, en de Heeren W. T. Chapman en M. S. L. Maduro, als Leden.

Vergunning verleend aan den Heer Federico Jesurun, om aan de Overzijde dezer haven eene apotheek op te richten.

De Gouvernements-Secretaris,
HELLMUND.

Heden morgen om half zeven uren is alhier de Hoogw. Heer F. E. C. Kieckens met het eerbiedwaardig gezelschap van Fraters en Liefdezusters behouden aangekomen. De Eerw. reizigers genoten den besten welstand en roemden zeer de bejegening, welke zij op de Calland, zoowel als op de Valencia mochten onder vinden. Wij roepen hen van harte het welkom toe.

NEDERLAND.

Aangaande de invoering van bronzen pasmunt in de koloniën Suriname en Curaçao werd in de Tweede Kamer de aandacht er op gevestigd, dat in het koloniaal verslag van Curaçao over 1886 sprake is van een plan tot verbetering van het Curaçaosche muntwezen, welk plan de goedkuring van den Kolonialen Raad niet kon verwerven. Voorts wenschte men nog te weten, of er uitzicht bestaat dat ten aanzien van het muntwezen op Curaçao nadere maatregelen zullen worden voorgesteld.

Ook werd gevraagd: hoe groot het bedrag aan koperen pasmunt is, dat in de koloniën Suriname en Curaçao nog in omloop is.

— De minister van Kolonie antwoordde in de Zitting van 12 October jl., dat ten aanzien van opgemeld muntwezen nog wel eenige maatregelen zullen moeten getroffen wor-

den, maar hiertoe is geen wet meer noodzakelijk. Het bedrag aan koperen munt, dat thans in omloop is, is niet bekend; maar zeker is het, dat dit bedrag te gering is.

— Uit goede bron verneemt men, dat door tusschenkomst van de Duitse legatie het hoofd der gemeentete 's Hage een allervleidendst schrijven heeft ontvangen namens den Keizer van Duitschland, waarin met de meeste erkentelijkheid en waardeerijng gehuldigd worden de hulpvaardigheid en krachtige tusschenkomst aan de Duitse onderdanen verleend bij den brand, die op 1 September jl. het Kurhaus in de asch heeft gelegd.

— Negen pensionnairen uit het klooster der Zusters van het Arme Kindje Jesus (Steenentrappen) te Roermond, hebben verleden week voor de Pruisische Staatscommissie te Coblenz, eene voor de hoogere dochterscholen en acht voor het lager onderwijs, met glans het examen afgelegd.

BUITENLAND.

ROME.— Van hier wordt aan de Germania geschreven:

De diplomatieke nota, die de Paus aan de nuntiaturen heeft gezonden om de aandacht te richten op de tegenwoordige tegen het Pausdom gerichte agitatie in Italië, is, naar ik uit goede bron verneem, kort, bondig en scherp; het neemt nota van den oorlog tegen het Pauschap en de Kerk als van een nieuw teken, dat de tegenwoordige toestand des Pausen eene zeer precare en onhoudbare is. Men wil, dat de Paus deze quaestie later in eene openbare breve of in eene allocutie zal bespreken. Ik verneem, dat de Italiaansche regeering dezen nieuwen Cultuurskamp is begonnen, dewijl in Gastein gesproken is over de Romeinsche quaestie.

— De Italiaansche volksvertegenwoordiging begint uit hoe langer zoo edeler elementen te bestaan. De heeren afgevaardigden krijgen weldra een nieuwen confrater, een ontslagen galeiboot. De districten Torli en Ravenna hebben nl. een galeislaaf, Cipriani, verkozen. Het parlement heeft het wetsontwerp tot vrijlating aangenomen, en weldra zal de kerel dus op de banken der Kamer plaats nemen!

— Men heeft onlangs gesproken over inconsequentie der Italiaansche Kerk-ervolgers, met name over minister Tajani, den beruchten minister van eeredienst, die zijne zoons aan de Jesuïeten ter opleiding toevertrouwt; wij kunnen nog meer voorbeelden aanhalen. Om slechts enkele te noemen: de minister Coppino laat zijne dochters bij de geestelijke zusters opvoeden. — De *Unità cattolica* van Turijn meldt nog, dat de beruchte staatslieden Depretis, Magliani en Cairoles hunne echtgenooten toestaan als beschermvrouwen te fungeeren van het Liefdewerk der H. Familie, waarvan de kardinaal-vicaris de directeur is.

PARIS, 3 Nov.—Het bestuur van de Parijsche tentoonstelling, die in 1889 zal gehouden worden, heeft 1.500,000 frs. toegestaan voor den bouw van den 984 voet hoogen toren.

— De Fransche gezant Herbette is door Prins v. Bismarck uitgenoodigd, hem te Varzin een bezoek te brengen.

— Parijs bezit op het plein St. Sulpice een fraaie monumentale fontein, versierd met vier beelden. Ongelukkig hebben die beelden den uiterst verdraagzamen republikeinen reeds lang tot groote ergernis verstrekt. Begrijpt ook eens: het zijn alle voorstellingen van beroemde Katholieken, nl. Fénelon, den beroemden bisschop van Kamerrijk; Bossuet, den welsprekenden redeenaar en den besten prozaschrijver dien Frankrijk ooit heeft opgeleverd; en de prinses der welsprekendheid Massillon en Fléchier.

Die verheerlijking van het papiisme in het hart van *la ville républicaine par excellence* gaat natuurlijk niet op en er is dan ook een voorstel gedaan, dat veel instem-

ming vindt, die vier beelden te vervangen door de beelden van de "helden der vrijheid" Robespierre, Danton, Marat en Camille Desmoulin, alias de monsters van 1793.

Laten wij hopen dat Parijs de uitvoering van dit onzinnig denkbeeld bespaard worde.

LONDEN, 5 Nov.—Ten behoeve van de slachtoffers van den orkaan op St. Vincent is in het geheel £ 1300 ingezameld.

— De inschrijving voor het tweede Suez-kanaal is geheel met Engelsch kapitaal tot stand gekomen.

— Heden woedde over geheel Engeland een hevige orkaan, die groote verwoestingen heeft aangericht.

WEENEN.—Een der leden van het Hongaarsche huis van afgevaardigden, de heer Maurice Jokai, heeft aan zijne kiezers een manifest uitgevaardigd, dat niet alleen in Oostenrijk en Hongarije, maar ook in Duitschland en Frankrijk veel sensatie verwekt.

In dat manifest vraagt de heer Jokai zich af, of Oostenrijk in geval van een oorlog met Rusland op Duitschland zou mogen rekenen, zoo niet, dan vraagt hij waartoe alsdan het Duitsch-Oostenrijksch verbond, dat naar zijn oordeel het keizerrijk Oostenrijk zoo veel van zijne Europeeschen invloed heeft ontnomen, dan heeft gediend.

Het antwoord op deze vraag, zegt de officieuze Parijzer *Temps*—is zeer gemakkelijk. De ondersteuning van Duitschland zou Oostenrijk, in geval van oorlog met Rusland, zeer weinig baten, want Frankrijk zou onmiddellijk de gelegenheid te baat nemen om aan Duitschland den oorlog te verklaren. Oostenrijk-Hongarije moet dus slechts op zijne eigene krachten rekenen.

— 4 Nov. Het regentschap van Bulgarije weigert den staat van beleg te Sofia en Varna op te heffen.

— Aan den eisch van Kaubars, om hen, die in de samenzwering tegen prins Alexander betrokken waren, buiten vervolging te stellen, is eindelijk toegegeven.

— Rusland heeft aan Oostenrijk de verzekering gegeven, dat het Bulgarije niet zal bezetten; de *Republique Française* echter maakt in een telegram melding van het feit, dat twaalf Russische fregatten van Sebastopol naar Varna vertrokken zijn.

Verscheidenheden.

In de kathedraal te Napels waren, bij gelegenheid van het feest van den H. Januarius, op Zondag 19 September jl. deputatiën van geestelijken en leken, een groot aantal priesters en prelaten en eene ontzaglijke menigte geloovigen aanwezig, om daar getuigen te zijn van het mirakel, dat steeds op dien dag plaats heeft, nl. dat het bloed van genoemden heilige vloeibaar wordt.

De gewone gebeden werden gelezen, en na 52 minuten begon het bloed van den heilige te vloeien.

Op dit oogenblik werd uit den toren der kathedraal een teeken gegeven aan een in de voorhaven gestationeerde kanonneerboot, die daarop een en twintig vreugdeschoten loste. Zoodra het eerste kanongebulder vernomen werd, begonnen alle klokken van stad en omtrek te luiden en werd op alle vaartuigen de vlag geheschen.

Kardinaal Sanfelice celebreerde de pontificale Mis in de kathedraal. Den volgende dag stelde het bloed weder, ditmaal acht minuten na de gebruikelijke gebeden.

Er zijn in de stad New-York 63 Roomsche Katholieke kerken, verdeeld onder verschillende nationaliteiten, als volgt: Canadeezen 1, Polen 1, Bohemers 1, Franschen 1, Kleurlingen (Afrikanen) 1, Italianen 3, Duitschers 11, Engelsch sprekende bevolking 45; vijftig worden bediend door wereldlijke geestelijken en dertien door kloosterorden; van deze laatsten hebben de Dominicanen, de Paulisten en de Paters der barmhertigheid elk ééne kerk te bedienen, de Franciscanen 4, de Redemptoris-

ten 2 en de Jesuïeten 4 kerken. De Katholieke bevolking van het aartsbisdom New-York, bevattende bijna alleen de stad New-York, bedraagt 700,000 zielen.

Reeds sedert eeuwen waren de rijwielen in China bekend. In *Purchas his pilgrimage*, ann. 1617, in folio, pag. 398, ziet men zekeren Ricci in China een lange reis volbrengen op een voertuig, „dat uit een wiel bestond, waarop men zich schrijlings zetten moest, en voorts uit twee zijwielen, welke men zeer snel en zonder gevaar door middel van hand- en rolspaken in beweging kon brengen." In 1663 maakte men in Londen voor den koning van Denemarken een soortgelijk voertuig, waarop men 3000 geographische passen in het uur kon afleggen, maar dat op een geheel bijzondere wijze bewogen werd, namelijk door twee kinderen, die in den bak van het rijtuig verborgen zaten en ieder een zwengel moesten rond-draaien. In de vorige eeuw werden er ook in Frankrijk gefabriceerd, en in 1819 zag men te Parijs een rijtuig voor- en achterwaarts rijden, met een gevleugeld paard er voor, dat de beweging met zijne vleugels voortbracht. Een zeventigtal jaren geleden vervaardigde een Badensch diplomaat, zekere baron de Drais een rijwiel, waarop hij met verbazende snelheid in den tuin van Tivoli rondreed. — Naar hem werden toen die voertuigen een tijd lang *draisines* genaamd, maar zij bereikten nimmer de volmaaktheid en den zwang, waarop de velocipedes thans mogen bogen.

Hoewel—zoo schrijft men aan de *Progr. Gram. Ct.*—Volapük in Nederland niet meer zoo drnk beoefend schijnt te worden als het vorige jaar, maakt men elders blijkbaar veel werk van de nieuwe taal. Behalve het maandelijks onder redactie van den uitvinder der taal verschijnend blad, dat reeds zijn 6den jaargang ingetreden is en N°. 70 aan het hoofd draagt, wordt er in Rotterdam een *Nederlandsch Volapükblad* uitgegeven. Op den 1sten Juni 1886 verscheen te Parijs *Le Volapük, revue mensuelle publiée sous le patronage de l'Association française pour la propagation du Volapük*. Uit een en ander kan men zien, dat verschillende personen zich de zaak aantrekken en de levensvatbaarheid der taal voor goed gevestigd is. Reeds hebben 310 beoefenaren het leernaardiploma ontvangen, onder welke niet alleen uit de verschillende landen van Europa, maar zelfs uit Azië. Te Parijs wordt op 8 verschillende plaatsen onderricht in de nieuwe taal gegeven en vindt men zelfs voor groote handelshuizen, naast het bekende „Man spricht Deutsch" of „English spoken". „Pükten Volapüki".—Achtien verschillende korte grammatica's zijn reeds door den heer Schleijer bearbeid, waaronder Chineesch-, Deensch-, Kroatisch-, Namaqua's-, Russisch-, Portugeesch-, Spaansch-, Turksch- en Hongaarsch-Volapük.

Schleijers grammatica beleefde reeds een 5en druk, terwijl van het woordenboek een 3e. druk bestaat. Postkaarten voor volapük worden door de wereld verzonden en postpapier van het wapen in zwart of in kleurendruk voorzien kan men bij den heer Schleijer ontbieden. Dat men de nieuwe taal meer en meer voor den handel geschikt acht, zonder meer, kan men, den gang der zaken volgende, zeer goed bemerken. Een boekje, 200 handels-correspondentiën bevattende, is reeds verschenen en aan Schleijers Wetsprache-Zentralbureau in Konstanz (Bayern) te verkrijgen. Woordenboeken voor Duitsch-Volapük en Nederlandsch-Volapük bestaan reeds en Italiaansch-Volapük, Fransch-Volapük, Engelsch-Volapük, Spaansch-, Russisch-, Zweedsch-, Portugeesch-, Turksch- en Chineesch-Volapük zijn in bewerking bij de verschillende leeraren van de Handelsschool (*Ecole des Hautes Etudes commerciales*). Eene 7e herziene en verbeterde uitgave van Kerckhoffs *Cours complet de Volapük* is reeds de wereld ingezonden.

Te München is het eerste nummer van *Fliegende Blätter* geschreven in de „wereldtaal” het Volapük. De vereeniging, die in de Beiersche hoofdstad zich voor de bevordering dier „taal” heeft gevormd, meent door het uitgeven van zulk een grappig plaatwerk haar doel des te beter te kunnen bereiken. Zij hoopt door ruime in-teekening in staat gesteld te worden den uitvinder van het Volapük, den heer Schleijer, die in behoef-tige omstandigheden verkeert, te kunnen ondersteunen. De titel van het weekblad, dat er goed uitziet, luidt: *Cogabted Volapükelas*.

In een hotel te Karlstadt, bij Würzburg, werd verleden maand eene bruiloft gevierd. Juist toen de gasten aan tafel zaten, verscheen een deurwaarder, die oberslag legde op al wat zich in keuken en eetzaal bevond. De bruiloftvierders vroegen hem, hoe hoog de som was, die hij moest hebben, en brachten het benodigde geld bijeen, terwijl ze voor de rest borg spraken. Het bruiloftsfeest kon toen voortgezet worden.

De hotelhouder had in geen drie jaar den slager betaald, die op deze wijze aan zijn geld kwam, waarop hij anders wellicht nog lang had kunnen wachten.

Voor den aanleg van een zeescheepvaartkanaal dwars door Frankrijk zijn thans twee plannen openbaar gemaakt.

Het meest omvattende plan beoogt den aanleg van een van het Noorden naar het Zuiden, van het kanaal La Manche naar de Middellandsche Zee, geheel Frankrijk doorsnijdend scheepvaartkanaal. — Het zal van Marsille uitgaan, Lyon aandoen en van daar, de bekken van de Boven-Loire en Seine benuttigende, langs Parijs bij Calais of bij Duinkerken in het kanaal monden.

Deze lijn volgend, moet het „Noord-Zuidkanaal” ook voor handel en industrie aanzienlijke voordeelen opleveren, daar het zeer vruchtbare landstroken doorsnijdt, de hoofdhandelsplaatsen van het inwendige Frankrijk, Parijs en Lyon, zoowel als de beide kusten verbindt en ook de verbinding uitmaakt tusschen de belangrijkste steenkolengebieden van het Land, waardoor Frankrijk in staat zal zijn met de Engelsche, Belgische en Duitsche kolen te kunnen wedijveren.

Het andere ontwerp is eenvoudiger en heeft de voorkeur om de gemakkelijker uitvoerbaarheid. Men heeft daarbij op het oog den aanleg van een zeescheepvaartkanaal van de Garonne-monding (Bordeaux) over Toulouse naar Cete of Norbonne aan de kust der Middellandsche zee. Dit „Zuidkanaal” zou, al staat het in betekenissen ook ten achter bij het „Noord-Zuidkanaal,” op gelijke wijze als het laatste de omtrekking van de Engelsche stelling bij Gibraltar mogelijk maken. De lengte wordt op 900 kilometer, die van het „Noord-Zuidkanaal” op bijna het driedubbele aangegeven.

NOTICIA.

Bon-blut.

Awe mainta pa seis or i mei a jega aki Muy Rev. Mgr. F. E. C. Kieckens coe e tres Zuster nobonan pa nos Gasthuis ó Hospital i coe e tres Rev. Fraternan, koe nos a participa nan biaha caba di Hoelanda pa Curaçao. Contentoe di toer catolicanan tabata grandi, ora e reverendo biageronan a baha na tera. Despues koe nan a coeminda Monsenior C. H. J. Reijnen den su palacio episcopal, Pastoor Kieckens coe su companjeronan di biaha a bai Hospital. No ta noode di bisa, koe hendenan conocir di Rev. Pastoor i su amigoe a jena rond di dié té na porta di su cas, aki entusiasmo di jioenan di Curaçao tabata masjá grandi; i riba un caminda jeen di flornan nos Pastor stimá a drenta Hospital trobé. Dios doené salú i spaar su bida largoe!

Ministro Tajani contra conventoenan na Italia.

Na otro ocasion caba nos a pone na conocementoe di nos lezadornan

com Ministro di Culto, Tajani, ta poersigi religiosonan na Italia, i koe den su furia el a jega té na prohibi biamentoe di monha. No ta di estranja ningun hende anto, si nan sabi koe dia 30 di September pasar atrobe e digno sirbidor-ai di Italia a bolhe manda cera dos conventoe, un na Nápoles i un na Florencia. Courant anti-catolicanan ta pretende di atribui e poersigimentoe contra religiosonan na algun carta sin firma, koe Ministro Tajani a ricibi, den cual nan ta amenazé coe morto si é no stop di molesta conventoenan, i naturalmente, — asina e courant nan ta bisa — Tajani tin razon di caba coe n'e cuebanan-ai di asesino secretoe.

Ma kiko hende lo bisa di e sigiente noticia, koe no ta posibel pa nos pone di acuerdo coe e noticia anterior, a menos koe nos meste acepta, koe Tajani kier entrega su mees jioenan den manoe di e asesinonan. Den *Diritto* di dia promé di October liberalnan ta carga coe Tajani riba e contradiccion koe tin den su comportacion como homber di Estado i como ciudadano. Imagina bo, lezador, e mees Tajani, koe ta asina zeloso den su trabao di caba coe n'e cuebanan di matador, e mees Tajani ta manda su jioenan na colegio di pader Benedictinonan di Monte Cassino.

Ta parce anto koe personalmente Tajani no tin muchoe miedoe pa e amenaza terribelnan. Nos ta kere tambe, koe si ta punjal di un matador „clerical” meste tumba e Ministro, lo é tin ainda hopi ocasion pa sigi poersigi religiosonan i horta nan propiedad pa cuenta di gobiernoe Italiano.

Como Ministro i como Tata.

Ministro Tajani no ta único poersigidor di conventoenan na Italia, koe ta confia lo ke é tin di mas precioso, su jioenan, den manoe di padernan di conventoe. Segun *Unione* di Bologna, Senjor Coppino, Ministro di Instruccion, ta haci precisamente mees cos.

Ma lo ke ta mas cos di jama atencion, ta un combersacion, koe tabatin den Superior di e colegio coe Ministro Coppino. E senjor-aki a bai in forma cerca e pader-ai riba comportacion di su jioenan, i n'e ocasion-ai e Superior no por a larga di bisa:

„Ma, Excelencia, bisami toch com bo, koe ta moestra asina tantoe enemistad pa ordennan di conventoe, principalmente coe bo último accionnan, com bo por a bini na idea di confia bo jioenan den nos manoe, nos Jesuitanan.”

„Kiko lo mi bisa bo, pader,” — Senjor Coppino dici, ma no sin bira verleger. — „Mi cualidad di Ministro, koe ta prescribimi mi comportacion pública, ta henteramente otro cos koe mi cualidad di tata, koe ta impone mi obligacion di cuida pa educacion di mi jioenan. Mi a confia nan den boso manoe, pasobra mi ta aprecia boso i pasobra boso ta homber sabir, honrado i virtuoso.”

I e mees hombernan sabir, honrado i virtuoso, koe e ministro ta aprecia i na kende é ta confia educacion di su jioenan, hustamente nan ta blanco di su medidanan di mas odio i vergonzoso di persecucion!; Di ki otro, manera hende por explica e contradiccion-ai, sino pa e hecho asina clá koe solo, koe e hombernan di gobiernoe Italiano, koe ta poersigi Iglesia tantoe, ta marar bao di hoeramentoe sacrilego n'e poder secretoe di Logie, koe ta prescribinan nan manera di procede, exigiendo for di nan un sumision servil? Di e mees banda-ai sin ningun duda a sali tambe anto e carta amenazantenan, koe courant anti-catolicanan tabatin e bondad di atribui na „clericalnan.”

Masoneria i República.

Den e oradornan koe a asisti últimamente n'e conferencianan doernan den seno di Logie masóniconan, nos ta haja, segun comunicacion di *Chafne d'Union*, nomber di dos diputade radical, koe a drenta Cámara Francés na eleccion di October di anja pasar: Roeman. Thévenet; diputado di Rhône, koe a papia dia 5 di September den L. *la Fraternité*

progressive di Villefranche, i R. Barbe, diputado di Seine-et-Oise i miembro di Consejo di Orden di Gr. Or.; koe a larga mundoe tendé dia 11 di Mei den L. *Alsace-Lorraine* di Paris.

Na Congreso di e Logienan, koe a reuni na Cete den luna di Juni, R. Calvinhae, „ex-consejero municipal di Toulouse,” a coemiza su discurso asina, segun *Monde maçonnique*:

„Nan a bisa boso lo ke Masoneria tabata, lo ke el a haci, lo ke é kier a haci; permitimi bisa boso, koe banda di idea filantropiconan i e preocupacion socialnan, tin, den nos reunion masóniconan, cuidao di revindicacion politiconan. Ora koe na Bélgica liberalnan a sufri un derrota doloroso, di toer banda tabata gritar, koe ta masonnan a haja e derrota. I nan tabatin casi razon; i mees cos na Francia, si nos jega na ta batir, ta República mees koe lo ta batir, pasobra nos ta República; su ideanan ta di nos i nan lo ta semper di nos, pasobra Masoneria lo stop di ta Masoneria, si é stop di ta representacion exacta di República.”

Banda di e mees dianan-ai, un personage importante di Masoneria, R. Colfavru, presidente di Consejo di Orden i diputado radical di Seine-et-Oise, a declara, koe „masoneria ta eje di República,” „conhunto di estado majornan di República.”

E último definicion-aki R. Laguerre, miembro di Consejo di Orden i diputado radical di Vaucluse, a reproducí casi igual den un discurso, koe el a pronuncia dia 13 di Juni pasar den seno di L. *la Bienfaisante Châlonnaise*, Or. di Châlons-sur-Marne. Despues koe el a papia di e „derrota,” koe República a sufri na eleccionnan di October, „pa promé be despues di 15 anja,” R. Laguerre a sigi:

„E gran centronan ta republicano, ma ta pueblonan koe ta jena ainda coe preocupacion bieuw. Ta ai e maloe ta existi, ta ai enemigoe ta seondir, ta ai anto nos meste bai ataké. Propaganda masónica, es decir republicano, propaganda na toer caminda! Nos meste forma comité. Hende pesai nos tin na manoe, pasobra Logienan por doena nos nan.”

R. Laguerre ta reclama for di gobiernoe un purificacion completoe di funcionarianan: „Tin — é dici — basta mason i republicano meritorio pa ocupa e puestonan (sic).”

Un comision di diputado mason ta encargar pa prepara un lucha den e sentido-ai. Na Consejo di Orden, un grupo di diputado, bao di direccion di R. Constans, un ministro bieuw, a toema riba nan di ricibi toer reclamacion, examina nan i manda nan n'e ministro competentenan.... Meste bringa coe n'e fin-ai; e comision lo haci esai.

I kende por kere koe ainda tin courant, entre otro *Temps*, un courant di R. Adrien Hébrard na Paris, ta tribi presentá Masoneria na su lezadornan como un „institucion exclusivamente di beneficencia.”

Un ciudad republicano por excelencia.

Riba plaza *St. Sulpice* na Paris tin un boenita fuente monumental adornar coe cuater imagen. Desgraciadamente ta hopi tempoe caba koe e imagennan-ai a causa hopi escándalo n'e republicanonan asina tolerante te na extremo. Comprende bon berde: e imagennan ta representa algun Catolica célebre, es ta: Fénelon e célebre obispo di Kamerrijk; Bossuet, e sublime orador i di mehor scirbidor di prosa koe nunca Francia a produci; i e principenan di oratorio: Massillon i Fléchier.

E glorificacion-ai di papismo naturalmente no ta na su lugar den coerazon di *la ville républicaine* par excellence, i tin un proposicion, koe a haja masjar bon acogida, pa troca e cuater imagennan pa imagen di cuater „heroe di libertad”: Robespierre, Danton, Marat i Camille Desmoulin, alias monstros di revolucion di 1793.

Larganos spera, koe Paris lo ta librar di realizacion di e idea in-

sensato-ai, koe lo deshonra „Capital de mundoe.”

Hubileo Sacerdotal di S. S. Leon XIII.

Un comision di Senjorita na Verona, koe tin na cabez principal senjoritanan di nobleza, a haci un jamamentoe na Catolicanan di henter mundo, exhortando toer catolica pa koe un número asina grandi posibel ricibi Santa Comunión i reza rosario na ocasion di Papa Leon XIII su hubileo sacerdotal, pa pidi Dios juda Iglesia i nos Santo Padre den lucha contra Satanas i su reino i comberti poersigidornan di Iglesia. Número di e egercicio religiosonan-ai lo ta notar den e diferente lugarnan koe nan a sosodé i mandar n'e Comision di Verona (C. Cartolari, i e comision lo forma di toer e listanan un album, koe lo e entrega Su Santidad. E pensamiento-ai ta boenita i e merece di jega na coerazon di Catolicanan.

Courant di mas chikitoe

conocir ta sali na Guadalajara, capital di estado Mexicano, Jalisco. E jama *El Telegrama* i e ta mira luz toer siman; e tin cuater página di 8 centimetro hanchoe pa 13 di largoe, i e ta doena toer noticia posibel. Su divisa ta: „Poco jerba i hopi grano”; e ta costa un cens pa ehemplar.

Un testament singular.

Un tal Senjor Nicolson, un abogado koe a moeri poco tempoe pasar na Cristiania, a larga toer su fortuna pa cumpri *velocipède* pa muchanan di school. Un parti di e capital meste ta poner pa gana interes, coe cual nan meste paga e meesternan, koe ta sinja e muchanan corre riba *velocipède*. Jioenan di e abogado a nenga di reconoce e testament singular-ai.

El Agua Florida de Barry es el mas rico y el mejor de todos los perfumes, consistiendo de la esencia etérea de las flores mas esquisitas y de mas delicado aroma. Su acción es siempre refrescante y fortificante y á la vez estimula las facultades físicas y mentales de tal modo, que hace que las personas que la usan, adquieran esa alegre vivacidad, que tan admirada es en ambos sexos y tengan más lucimiento en sociedad que los que no tienen la ventaja de su higiénico y benéfico influjo.

DE „CURAÇAOSCHE HYPOTHEEKBANK.”

Het Bestuur van „De Curaçao-sche Hypotheekbank” brengt hierbij den Debiteuren dier Instelling in herinnering, dat bij de hypotheekakten bedongen is, dat de interesten alle drie maanden voldaan behooren te worden en verzoekt hun zich in den vervolge aan die voorwaarde van de hypotheekakte te willen houden.

Curaçao, 10 November 1886.

Namens het Bestuur voornoemd,

De Voorzitter,

MORDY. S. L. MADURO.

De Secretaris,

H. R. GERLEIN.

3—1

CHOCOLATE

DE PRO. CABELLO.

DE LA AFAMADA FÁBRICA

LA INDIANA

de venta en casa de

Th. van der Linde

Agente.

3—1

ELEMENTOS

de la lengua castellana

fundados en los principios establecidos

POR LA REAL ACADEMIA

y en el uso

de los autores clásicos.

por

Don Mariano Valenzuela de la Cadena.

1 i 12 rústica 2. 0,75

BEKENDMAKING.

De publieke verkoop van zilveren en gouden VOORWERPEN, beleend bij de *Spaar- en Beleenbank* van 1 Januari t m. 30 Juni 1884, onder N°s. 3866 T t m. 7823 T, zal plaats hebben op Donderdag, den 18^{en} November a. s., en volgende dagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der interesten.

Curaçao, 28 October 1886.

De Voorzitter,

M. P. CURIEL.

ANOENCIO.

Beendemeentoe na fiendisji di PREENDANAN koe tien placa fia riba nan na *Spaar- en Beleenbank*, eesta eesnan fo di 1 di Januari te 36 di Juni di 1884, bau di N° 3866 T te 7823 T, lo tien loega Djaweebs, dia 18 di November koe ta bini, i dlanan koe ta sigui.

Ta pidi doonjonan di e preendanan aji bin paga nan intres afn di evita nan beendemeentoe.

Corsouw, 28 di October 1886.

President,

M. P. CURIEL.

TE KOOP

BIJ

ELLIS & DANIA

OTRABANDA — WATERKANT.

Alle soorten van ijzer - koper - blik - en verwaren; aarde - glas - en touwwerk; Hollandsch, Duitsch en Noorweegsch bier; Stolsche, Friesche en Edammer-kaas; Sigaren, Lijnolie etc.

EN

HET BEROEMDE

St. APOLINARIS WATER.

De Katholieke Illustratie.

MET HONDERDEN KEURIGE PLATEN

verschijnt in wekelijksche en maandelijksche uitgave.

12 maandelijksche afleveringen vormen een boekdeel van 416 bladzijden in folio en geven een aangename en wetenschappelijke lectuur.

Met 1° Augustus is zij haar 20ste jaargang ingetreden:

Abonnementsprijs

per jaargang..... f 8,60

franco..... „ 6,60 Holl. Courant.

Men abonneert zich voor een geheel jaargang bij de Maatschappij

DE KATHOLIEKE ILLUSTRATIE,

's Hertogenbosch

of bij haar agent

Aurelio Alvarez.

(Secret. der Union di San José.)

Bij dezelfde vereeniging is te verkrijgen

Het prachtige Lith. Phot. portret

VAN DEN

II. Dominicus Stichter van de orde der Predikheeren.

Prijs f. 1.50 Cur. oor,

FORMACIÓN

DE LA

LENGUA ESPAÑOLA

Derivada de la formación natural racional é historia del idioma humano.

por

ROQUE BARCIA.

1 t 12 rústica f.1,50

A. Bethencourt & Hijos.

WOORDENBOEK
DER
WERELDTAAL.
(Vodasbuk Volapüka)

I. Volapük—Hollandsch.

II. Hollandsch—Volapük.

ONTWORPEN DOOR DEN SCHEPPER
VAN DE WERELDTAAL

JOHANN MARTIN SCHLEYER.

Naar den nieuwsten oorspronkelijken druk
voor Nederlanders bewerkt

DOOR

SERVAAS DE BRUIN.

PRIJS f. 3.

Bij den Heer Aurelio Alvarez,
(Scharlô).

Secret. van de "St. Josephs-gezellen
Vereeniging" ligt de Inteckening
geopend
OP DE

Gezamenlijke Novellen

VAN

H. A. BANNING.

De volledige uitgave van BANNING'S
Novellen en Vertellingen zal ongeveer 15
à 18 deelen omvatten, in 8° Postformaat
op zwaar papier gedrukt.

De uitgave wordt verdeeld in drie seriën,
ieder van 5 à 6 deelen, die op zich zelf
compleet zullen zijn. Iedere Serie zal hoog-
stens 100 vel druks of 1600 bladzijden
bevatten.

Ten einde de verspreiding zoo algemeen
mogelijk te doen zijn, is de prijs gesteld op
6 cents per vel van 16 bladzijden. Daar
nu om de twee maanden een boekdeel zal
verschijnen en dus elk jaar een serie, zal
ieder in het bezit kunnen komen van BAN-
NING'S Novellen tegen het gering bedrag
van ruim vijf gulden per jaar of 10 cents
per week.

Elk deel zal verschijnen in een keurigen
omslag in chromo-lithographie, vervaardigd
op de Koninklijke steendrukkerij der firma
TRESLING EN CIE. te Amsterdam.

De prijs dezer nitgave is zoo laag mogelijk
gesteld. Voor Curaçao en andere eilanden
dezer Kolonie wordt die verhoogd door fran-
keering en agio van de wissels.

De eerste serie bevat:

UIT HET VERLEDEN UTRECHTSCH.

NOVELLEN, a. Pieter van Stralen. b. Mooi
Elsje. c. De Oude Klepperman. d. Op
de Voldenmarkt.

2. OUDE KENNISSEN: a. Vreemde een-
den in de bijt. b. Tante Jet. c. Drie
dagen te Amsterdam. d. De Suikertante.

3. DE FAMILIE WALKER. Een kijkje
in de hedendaagsche samenleving.

4. DE HEKS VAN DE AMERSFOOR-
TER HEIDE.

5. KO FOLKES. Eene Amsterdamsche ge-
chiedenis. (Kerstverhaal).

6. TWEE ZUSTERS. Eene schets uit het
hedendaagsche leven.

De tweede serie zal bevatten:

1. CECILE. Eene bladzijden uit het
boek der revolutie. (Reeds verschenen.)

2e. en 3e. DRIE EEUWEN GELEDEN.
(Passiebloemen in Kennemerland geplukt)

1e. deel. Reeds
Idem. idem. 2e. deel. verschenen.

4. DE BEELDSTORMER EN ZIJNE
DOCHTER.

5. DE BEELDSTORMERS TE 'S HER-
TOGENBOSCH.

LA SEÑAL DE LA CRUZ

EN EL SIGLO XIX

POR

MONSEÑOR GAUME

traducción

de Don José L. Camacho.

1 t 12 Cartón (Bogotá) .... f. 3,—

PAPEL DE HILO
SUPERIOR PARA CARTAS

Lo hay rayado y sin rayas, dos
calidades diferentes.

Acaba de llegar á la

Libreria de A. Bethencourt & Hijos.

TIJD-TAFEL.

DE STOOMSCHEPEN VAN "THE RED D LINE"

TUSSCHEN

NEW-YORK,

LA GUAYRA, PUERTO CABELLO, CURAÇAO EN MARACAIBO.

1886.	Philad.	Caracas.	Valencia.	Philad.	Caracas.	Valencia.
Vertrekt van NEW YORK....	Oct. 13	Oct. 21	Nov. 4	Nov. 17	Nov. 27	Dec. 7
Komt aan te CURAÇAO.....	20	30	11	24	Dec. 13	1
Vertrekt van	21	Nov. 29	13	25	14	1
Komt aan te PTO. CABELLO.	22	31	14	26	15	1
Vertrekt van	23	32	15	27	16	1
Komt aan te LA GUAYRA..	24	4	16	28	17	1
Vertrekt van ..	25	5	17	29	18	1
Komt aan te PTO. CABELLO	26	10	20	Dec. 2	19	1
Vertrekt van ..	27	10	21	3	20	1
Komt aan te CURAÇAO.....	30	11	22	4	21	1
Vertrekt van ..	Nov. 1	12	23	5	22	1
Komt aan te NEW YORK.....	8	19	Dec. 1	13	24	Jan. 24